

A Magyar Asztronautikai Társaság körlevele

Cím: 1044 Budapest, Ipari park utca 10.

Telefon/üzenetrögzítő: (30) 585-0867

e-mail: mant@mant.hu

www.mant.hu

Számlaszám: 10700024-49478701-51100005

2011. II. szám

április-június

Nyári köszöntő

Kedves Tagtársunk! Az elmúlt hónapok eseménydúsán teltek társaságunk életében. Folytatódott a tagjainknak és a nagyközönségnek szóló *MANT VilágűrKlub* sorozat. A diákok számára megtartottuk diák pályázatunk díjátadó ünnepségét, és megszerveztük a 2011-es űrtáborot. Május elején pedig az éves rendes közgyűlés keretében találkoztunk tagtársainkkal. A Fővárosi Bíróság jogerősen elfogadta az új székhelyünket, a régi Fő utcai címünk véglegesen megszűnt. Azon tagjainknak, akik postai úton kapják a küldeményeinket, április elején egy adategyeztető lapot postáztunk. Sokan közülük már visszaküldték, segítve a tagsági adatok karbantartását. A küldeményeinket elektronikusan fogadók számára ősz elején küldjük ki az adategyeztetőt, elektronikus formátumban. Szeretnénk köszönetet mondani azoknak, akik az elmúlt hónapok során a Magyar Asztronautikai Társaság mellett álltak.

Bacsárdi László és Solymosi János

Rövid beszámoló az évi rendes közgyűlésről

2011. május 6-án délután tartottuk a MANT éves közgyűlését az ELTE TTK Északi tömb 0.99-es termében Budapesten. A közgyűlés előtt Kovács Zsuzsanna tartott előadást *Gagarin első űrrepülése és az európai emberes űrhajózás* címmel. A hivatalos napirend előtt elnökünk az Társaság nevében 90. születésnapja alkalmából köszöntötte Ponor Thewrewk Aurél tagtársunkat, a hazai csillagászati és csillagásztörténeti ismeretterjesztés jelenleg is aktív kiemelkedő személyiségét. A közgyűlésen különböző díjak is átadásra kerültek. A Fonó Albert-émlékplakettet a 85 éves Gál Gyula, társaságunk Ellenőrző Bizottságának korábbi elnöke kapta. A Nagy Ernő-émlékérmét Zloch Istvánné kapta, aki felkészítő tanárként számos diák pályázatának sikeréhez járult hozzá. MANT oklevelet kapott Hegedüs Tibor a legutóbbi bajai Ionoszféra-Magnetszféra Szeminárium sikeres megszervezéséért, illetve Kocsis Gábor a MANT megmentésében vállalt szerepéért. A MANT tiszteletbeli tagja címet kapta Bán András, aki hosszú időn át ügyvezetőként szolgálta az Egyesületet. A díjazottak rövid beszédben köszönték meg az elismerést. A közgyűlés elfogadta a 2010-es beszámolókat és a 2011-es költségvetést. A közgyűlés jegyzőkönyve a MANT honlapján megtekinthető.

MANT VilágűrKlub: Az emberes űrrepülés jövőjéről

Gagarin útjának 50. évfordulója alkalmából, április 12-én este, a *Yuri's Night* nemzetközi rendezvénysorozat magyarországi eseményeként került sor Budapesten a *4. Jövő kutatás Meetupra*, amely egyúttal a *MANT VilágűrKlub* következő találkozási alkalma is volt. A beszélgetést, amelyet rövid vitaindító előadások vezettek be, Solymosi János, a MANT elnöke nyitotta meg. Az elhangzott előadások:

- Almár Iván: *Gagarin útjának jelentősége*
- Frey Sándor: *Az emberes űrrepülés közeli (?) jövője*
- Solymosi János: *Űrkutatás, űripar – válaszút?*
- Balázs László – Ehmann Bea: *Az emberes űrrepülés pszichológiai kérdései*
- Sik András: *Emberes látogatás a Vörös Szomszédhoz*
- Pacher Tibor: *Hosszú távú űrutazás 50 évvel Gagarin után: Ad Astra per aspera – a modern Daidalosz és Ikarosz nyomdokain*

A *Jövőobszervatórium Kutatócsoport* és a MANT által közösen szervezett találkozón az érdeklődők megtöltötték a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) Q épületében levő nagy előadótermet.

Diák pályázatunk eredményei

Április 11-én tartottuk diák pályázatunk eredményhirdetését az első két korcsoport (11-14 és a 15-18 éves) díjazottai számára Budapesten, a BME V2 épületében. A tavaly ősszel kiírt *Ember az űrben – Gagarin öröksége* című diák pályázatunkra közel 100 pályamunka érkezett. (A látássérült korcsoport szakmai értékelése is elkészült, számukra egy későbbi alkalommal tartottunk eredményhirdetést.) Az ünnepség elején Bacsárdi László, a MANT főtitkára köszöntötte a jelenlévőket. Megköszönte a támogatóknak a segítséget és a zsűritagoknak a pályaművek értékelését, majd elmondta azt is, hogy az idei évtől kezdve az amerikai szervezők csak a tanárok számára szervezik meg a nyári amerikai Nemzetközi Űrtábort, diákok számára nem. Az amerikai szervezők azt is tudatták, hogy a diákok közel ezer dolláros díj megfizetése mellett részt vehetnek egy nyári táborban, de az nem az eddigi években megszokott nemzetközi tábor lesz. Ezért a MANT vezetősége úgy döntött, hogy a középiskolások közül a legjobb helyezett lány és fiú számára a MANT Űrtáborban való részvétel lehetőségét ajánlja fel. Mivel az idei esztendőben az első két helyezett hölgy lett, ezért mind a három 15-18 év közötti helyezett számára térítésmentes tábori részvételt biztosítunk a magyar Űrtáborban.

A díjakat Solymosi János, a MANT elnöke adta át a jutalmazottak számára. Rövid beszédében minden diáknak további sikeres munkát kíván. Elhangzott az is, hogy minden jutalmazott diák (mind a 11-14, mind a 15-18 éves korcsoportban) egy zártkörű VIP látogatáson vehet részt egy magyar űrkutatással foglalkozó cégnél (BHE Bonn Hungary Kft.). Az oklevéllel együtt minden diák megkapta személyre szóló meghívóját is.

Ezután Horvai Ferenc, a MANT elnökségi tagjának előadását hallgathattuk meg a Gagarin-évforduló kapcsán. Végül Bacsárdi László megköszönte a segítőknek – Bán Andrásnak, Kocsis Gábornak, Sik Andrásnak – a közreműködését, a diákoknak és a kísérőiknek a jelenlétet, a felkészítőknak pedig a diákokkal való foglalkozást.

A pályázat eredménye:

11-14 éves korcsoport:

1. Tempfli Dóra (Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium, Budapest; felkészítő: Szabó Júlia)
2. Oroszi Eszter (Földváry Miklós AMI, Tápiószentmárton; felkészítő: Górnagy Gyula)
3. Csurgai-Horváth Bálint (Szent István Gimnázium, Budapest)

Különdíjak: Nagy Gergely (Dózsa György Általános Iskola Telephelye Móra Ferenc Általános Iskola, Tatabánya; felkészítő: Rákász Mihály)

Rác Gyöngyi (EmArt Műhely, Szabadka, Szerbia; felkészítő: Grubanov Martinek Emília)

15-18 éves korcsoport:

1. Uzsoki Piroska Mónika (SEK Budapest Óvoda Általános Iskola és Gimnázium, Budapest; felkészítő: Antalné Csorba Katalin)
2. Bánlaki Eszter (Patrona Hungariae Gimnázium, Budapest; felkészítő: Oláh Gábor)
3. Szilágyi Szabolcs (Ady Endre Gimnázium, Debrecen; felkészítő: Orosz Norbert)

Különdíjak: Kompár Zsolt (Baross Gábor Szakképző Iskola és Kollégium, Debrecen)

Major Boldizsár (Széchenyi István Gimnázium, Sopron; felkészítő: Lang Ágota)

Varga Bence (Bánki Donát Gimnázium és Szakközépiskola, Dunaujváros; felkészítő: Sógor Csilla)

Nem tudtunk volna jutalmazni ennyi diákot támogatók nélkül. Támogatóink voltak: BHE Bonn Hungary Kft., BME Szélessávú Hírközlés és Villamosságtechnika Tanszék, Laurus Kiadó, Magyar Űrkutatási Iroda, Természet Világa, Űrvilág.hu űrkutatási hírportál. Az diák pályázatot támogatták továbbá: az Élet és Tudomány folyóirat szerkesztősége, a Galaktika folyóirat szerkesztősége, az „Informatika a Látássérültekért” Alapítvány, a Magyar Csillagászati Egyesület, az [origo] Tudomány rovata és a Vince Kiadó. A pályamunkákat értékelő zsűri névsora: Apáthy István, Dr. Both Előd, Dr. Frey Sándor, Dr. Gödör Éva, Dr. Hirn Attila, Dr. Kelemen János, Kovács Zsuzsa, Dr. Mika János, Sik András, Spányi Péter, valamint az „Informatika a Látássérültekért” Alapítványtól Szuha Mihály.

A látássérült pályázók számára a díjátadását nyáron fogjuk tartani, és nyár végére kerül sor a huntsville-i tanári utazási pályázatok elbírálására is.

Sátoraljaújhelyen sikeresen lezajlott a 2011. évi MANT Űrtábor

A 2011-es esztendőben a Magyar Asztronautikai Társaság (MANT) Sátoraljaújhelyen rendezte meg az Űrtábort. 2011. július 3-9. között a *Magyar-Szlovák Két Tanítási Nyelvű Nemzetiségi Általános Iskola és Kollégium* adott otthont a tábornak.

Vasárnap este Solymosi János, a MANT elnöke, Dankó Dénes, Sátoraljaujhely város alpolgármestere, Kuczik Júlia, a Magyar-Szlovák Két Tanítási Nyelvű Nemzetiségi Általános Iskola és Kollégium igazgatója, Zombori Ottó táborvezető és Bacsárdi László, a MANT főtitkára nyitotta meg a tábort. A tábornyitó előadást *Egy amerikai űrtábor élménybeszámolója* címmel Kuczik Júlia tartotta, majd játékkal egybekötött ismerkedésre került sor. Hétfőn Solymosi János *Űrmágnások az űrparban* címmel tartott előadást, őt követte Almár Iván *Az űrrepülőgépek 30 évig repültek* c. előadása. Kedden *Robotrepülőn innen és túl* címmel Solymosi János beszélt, majd Zombori Ottó *Csillagászat: az Univerzum fizikája* és Sik András *A Naprendszer leltára* című előadása következett. A kedd délutáni blokkot a nagyszentmihályi csillagvizsgáló munkatársának, Zdenek Komareknek szlovák nyelvű előadása zárta, *Mentsük meg a sötét égboltot!* (szinkrontolmács: Kuczik Júlia). Szerdán este Horváth Márk *Rádióamatőrök rádiójelei*, csütörtök délután Both Előd *Európa hordozórakétái* című előadását hallgathatták a diákok. Péntek kora délután Lovas Eszter *Gombák*, Orbán László *Kárpátalja* és Bacsárdi László *Rádiótávcsövek árnyékában* előadása hangzott el. A táborban a diákok kerekasztal-beszélgetéseken is részt vettek. Hétfő este *Beszélgetés a földönkívüliekről* címmel Almár Iván társaságában (a nagy érdeklődéssel való tekintettel kedd reggel még folytatódott), kedd este *A Mars terraformálása* címmel Sik Andrással, csütörtök este *Az űrhajózás első 50 éve* címmel Both Előddel.

Az űrtáborozók mindeközben csapatvetélkedőn is részt vettek. A három csapat – Atlantis, Discovery és Endeavour – logót készített (szakmai vezető: Bacsárdi László), elköltött 20 millió (virtuális) eurót (szakmai vezető: Solymosi János, Bacsárdi László), megtervezte az űrrepülőgép utódját (szakmai vezető: Bacsárdi László, Solymosi János), Marssal kapcsolatos kérdésekre válaszolt (szakmai vezető: Sik András), rovert irányított (szakmai vezető: Horváth Márk, Kővágó Csaba, Sándor Ferenc), vízirakétát készített és indított (szakmai vezető: Horváth Márk, Kővágó Csaba, Sándor Ferenc), valamint egy nagy táborzáró vetélkedőn (szakmai vezető: Both Előd) vett részt. A szakmai programok mellett a kulturális felfrissülésre is jutott idő. Hétfő délelőtt Sátoraljaujhelyt fedezték fel, a városházán fogadta őket Dankó Dénes alpolgármester is. Szerdán vonattal kirándultak Kassára, megnézték a város belvárosát, a helyi planetáriumot, Rákóczi kriptáját, fagyit illetve süteményt ettek, valamint elfogyasztották az iskolából hozott ebédcsomagot is. Csütörtök délelőtt elmentek a Zemplén Kalandparkba, libegővel felmentek a hegy tetejére megcsodálni a kilátást, és még a táborvezető is élvezettel csúszott le a bopályán. Csütörtök késő délután a városi strandon pihentek, este pedig a párhuzamosan zajló III. Nemzetközi Csillagászati Tábor tanulóival közös karaoke partin vettek részt. Péntek délelőtt elmentek a széphalmi Magyar Nyelv Múzeumába és a Kazinczy-emlékházba.

A péntek délután és este sok szempontból is különleges volt. A táborozók közösen megnézték az utolsó űrrepülőgép indítását (a képeken látható eseményeket Bacsárdi László kommentálta), este pedig egy táborzáró ünnepségre került sor. A MANT 1992 óta delegál tanári résztvevőket az amerikai Nemzetközi Űrtáborba, a táborzáró ünnepségen a három jelenlévő tanár – Both Előd (1992), Bacsárdi László (2008), Kuczik Júlia (2010) – felvette az űrtábori egyenruháját, és Zombori Ottó táborvezető társaságában adták át a tábori okleveleket. A részletesebb [tábori beszámoló](#), fényképekkel a MANT honlapján elérhető.

Bacsárdi László

Publikációs lehetőség az Űrtan Évkönyvben

A MANT 1961 óta jelenteti meg *Asztronautikai Tájékoztató* c. kiadványát, amely az elmúlt években – megújult, kibővített formában – *Űrtan Évkönyv* címmel látott napvilágot. A kiadvány kiemelt célja a MANT elmúlt időszak tevékenységének bemutatása mellett az űrkutatás világszerte legjelentősebb eseményeinek rövid, átfogó összefoglalása. Emellett a terjedelem jelentős részében fórumot teremtünk arra, hogy az űrkutatás szakterületein és határterületein dolgozó hazai kutatók, szakemberek magyar nyelven bemutathassák legújabb eredményeiket.

Magyar nyelvű szakfolyóiratok híján a hazai publikációs lehetőségek igen korlátozottak. Az eredmények itthoni megismertetése – amire az *Űrtan Évkönyv* lehetőséget kínál – érdeke a kutatóknak, de a színvonalas ismeretterjesztésre fogékony nagyközönség számára is hiánypótló.

Az *Űrtan Évkönyv 2010-2011* (az *Asztronautikai Tájékoztató* 62-63. száma, HU ISSN 1788-7771) a tervek szerint 2012 első negyedében jelenik meg. A korábbi években felkért szerzők színvonalas, aktuális írásait jelentettük meg a kötetekben. Ettől az évtől kezdve meg szeretnénk nyitni az *Űrtan Évkönyvet* egy szélesebb szerzői körnek, ezért nyilvános felhívás keretében **meghirdetjük ezt a publikációs lehetőséget** a hazai (illetve magyar nyelven író) űrkutató szakemberek számára. Külön is felhívjuk a doktori tanulmányukat végző fiatalok figyelmét erre a publikációs formára.

Az Űrtan Évkönyv terjesztése várhatóan elsősorban elektronikus formában történik, a MANT honlapján keresztül. A pénzügyi lehetőségek függvényében a kiadvány nyomtatott változata is elkészülhet, amely így eljut a MANT tagjaihoz és a hazai űrkutatási intézményekhez is. A publikáció megjelenítése a szerző(k) számára költséggel nem jár. A szakmai lektorálással és szerkesztéssel járó feladatokat a MANT teljes egészében magára vállalja.

A megjelentetni kívánt cikkek **témája** lehet az űrkutatással kapcsolatos bármely tudományág (például emberes űrrepülések műszaki, biológiai, élettani, pszichológiai vonatkozásai; Naprendszer-kutatás, űrfizika, űrcsillagászat; műholdas távérzékelés, távközlés, navigáció, kozmikus geodézia, geofizika; világűrjog) területén elért saját, hazai (vagy magyar részvétellel született nemzetközi) kutatási eredmény, színvonalas ismeretterjesztő módon megírva.

A publikációs felhívás teljes szövege, a tartalmi és formai követelmények a [MANT honlapján](#) olvashatók, ahonnan az előző évkönyvek is hozzáférhetők. A kéziratok beküldésének határideje **2011. október 31.** A beküldést az evkonyv@mant.hu címre, e-mail mellékletben kérjük. Ugyanitt az esetleg felmerülő kérdésekre is választ adunk.

Tagdíj és támogatás – 2011

A 2011-es évre a rendes tagdíj *minimális* összege változatlanul **2000 Ft** (diákoknak és nyugdíjasoknak 1000 Ft; tiszteleti tagoknak nem kell tagdíjat fizetni). Ezt lehetőségeik szerint sokan már az elmúlt években is kiegészítették, amit ezúton is köszönünk. A tagdíjak ilyen „megtoldására” 2011-ben is nagy szüksége lesz a MANT-nak. A tagdíjat át tudják utalni a CIB Banknál vezetett **bankszámlánkra** (10700024-49478701-51100005), vagy az ország bármelyik CIB bankfiókjában díjmentesen be tudják fizetni közvetlenül ugyanerre a számlaszámra. (A Magyar Külkereskedelmi Banknál vezetett korábbi bankszámlánk már nem él, kérjük tagjainkat, hogy a CIB Banknál vezetett számlánkra utalják a tagdíjat.) Legvégső esetben, külön kérésre postai befizetési utalványt („sárga csekket”) is tudunk küldeni. (Mindazok, akik banki átutalással vagy közvetlen banki befizetéssel rendezik tagdíjukat, már ezzel is támogatják a MANT-ot. A sárga csekkek kiküldése, a feladott összeg postai és banki kezelése, jóváírása ugyanis külön pénzbe kerül az egyesületnek.) A kereskedelmi forgalomban nem kapható, magyar nyelvű *Iskolai úratlasz* egy-egy példányával szeretnénk [megköszönni a segítségét](#) mindazoknak, akik legalább 10.000 Ft-tal támogatnak minket.

Működési támogatás a Nemzeti Civil Alapprogramtól

A [Nemzeti Civil Alapprogram](#) pályázatot írt ki az országos hatókörű társadalmi szervezetek működési költségeinek támogatására. A MANT sikerrel pályázott: 400 ezer forint összegű támogatást ítéltek meg számunkra, a 2011. június-szeptember közötti időszakra. A szerződés kötés folyamatban van.

Halálozások

Életének 72. évében elhunyt **Dr. Fejes István**, a MANT elnökségének korábbi tagja, a Földmérési és Távérzékelési Intézet (FÖMI) penci Kozmikus Geodéziai Observatóriumának nyugalmazott munkatársa, 1990 és 2003 között vezetője, az Űrkutatási Tudományos Tanács tagja. Kutatási területei a rádiócsillagászat, űr-VLBI, műholdas helymeghatározás voltak. 1987-ben MANT nívódíjban részesült a kozmikus geodézia és a rádiócsillagászat területén elért tudományos eredményeiért. 1995-ben Fonó Albert-díjat kapott az asztronautika terén végzett munkásságáért.

64 éves korában elhunyt **Fenesi Ferenc**, a Magyar Állami Földtani Intézet (MÁFI) munkatársa. A MANT céljaival szimpatizáló tagként több éven át a lehetőségeit meghaladó mértékű anyagi támogatással segítette társulatunk működését és megmaradását.

Tagtársaink emlékeit megőrizzük!

Rendezvényeink a közelmúltban

2011. április 11.	diákpályázatunk eredményhirdetése (Budapest)
2011. április 12.	Jövő kutatás Meetup és MANT VilágűrKlub (Budapest)
2011. május 6.	közgyűlés (Budapest)
2011. július 3-9.	MANT Űrtábor 2011 (Sátoraljaújhely)

A Magyar Asztronautikai Társaság körlevele, 2011. évi II. szám (2011. április-június)

Megjelenik negyedévente a Társaság tagjainak nyomtatásban, illetve elektronikusan a Társaság honlapján.

Szerkesztő: Frey Sándor **Felelős kiadó:** Bacsárdi László **Lapzárta:** 2011. július 13.